Nr. 195. Warszawa, Sobota 30 Sierpnia 1919 roku. Rok II.

PRENUMERATA.
Rocznie 48 Mk., Kr., 96
półrocznie 24 Mk., Kr., 48
kwartalnie 12 Mk., Koron 24.

MONITOR POLSKI

DZIENNIK URZĘDOWY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.
WYCHODZI CODZIENNIE Z WYJĄTKIEM NIEDZIEL I ŚWIĄT.

OGŁOSZENIA.
Cena za wiersz drobnego pisma (petit) po tekście 1 mk.
Kolumna 6 łamów.
Numer pojedyńczy 20 fenigów.

Redakcja i Administracja: Miodowa № 20. Redakcja otwarta od 9—3 p. p. Redaktor przyjmuje od 1—2 p. p. Telef. red. 44-05. Telef. admin. 44-50.

DZIAŁ URZĘDOWY.

ROZPORZĄDZENIE

o ponownem zarządzeniu wyborów do Rad Miejskich w miastach Radomsku i Rawie.

Art. 1.

W myśl art. 1-go i 50-go Regulaminu Wyborczego do Rad Miejskich z dn. 17 grudnia 1918 r. zarządzam ponowne wybory do Rad miejskich w m.m.:
Radomsku, pow. Radomskowskiego i
Rawie, pow. Rawskiego.

Art. 2.

Za dzień zarządzenia wyborów dla miast, wymienionych w poprzednim artykule, uważać należy dzień 3 września r. b.

Art. 3.

Dni świąteczne nie powodują opóźnienia rozpoczęcia ani ukończenia terminów, przewidzianych w Regulaminie Wyborczym do Rad Miejskich. Komitety Wyborcze Główne i Miejscowe winny być czynne również w dni świąteczne.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:
(—) *J. Bek.*

Warszawa, dnia 30 sierpnia 1919 r.

USTAWA

z dnia 25 lipca 1919 roku

w przedmiocie zapewnienia bezpieczeństwa Państwa i utrzymania porządku publicznego w czasie wojny.

Art. 1. Dla zapewnienia bezpieczeństwa Państwa i utrzymania porządku publicznego w czasie wojny może Rada Ministrów na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych upoważnić go na okres czasu ściśle oznaczony, nie przenoszący 3 miesięcy, do wydawania zarządzeń wyjątkowych, ograniczających prawa obywatelskie. Upoważnienie udzielone być może bądź dla całego obszaru b. zaboru rosyjskiego, bądź dla poszczególnych jego miejscowości.

W razie potrzeby upoważnienie może być przedłużone uchwałą Rady Ministrów każdorazowo na czas, nie przenoszący 3 miesięcy.

Art. 2. Rozporządzenia, wydane przez Ministra Spraw Wewnętrznych na podstawie upoważnienia z art. 1, mogą obejmować:

a) wysiedlanie z granic państwa cudzoziemców, których obecność zagraża bezpieczeństwu Państwa lub porządkowi publicznemu;

b) pozbawienie wolności na przeciąg czasu nie dłuższy, niż 3 miesiące osób, przez swą działalność, czy też przez przygotowanie do takiej działalności szkodzących, lub zagrażających bezpieczeństwu Państwa lub porządkowi publicznemu;

c) konfiskowanie i zawieszanie wydawnictw i czasopism, zagrażających bezpieczeństwu Państwa lub porządkowi publicznemu;

d) rewizje i poszukiwania w wypadkach, w których wymaga tego wzgląd na bezpieczeństwo Państwa lub porządek publiczny;

e) uzależnienie urządzania manifestacji ulicznych, pochodów i wszelkich zebrań pod gołem niebem od uprzedniego zezwolenia władz, oraz zebrań w zamkniętych pomieszczeniach od zawiadomień właściwej władzy policyjnej na 48 godzin przed zebraniem o celu, miejscu, dniu i godzinie zebrania, na które władza policyjna ma prawo wysłania 2 przedstawicieli celem kontroli przebiegu zebrania. Stowarzyszenia zarejestrowane w składzie swoich członków wolne są od obowiązku zgłaszania zebrań w zamkniętych lokalach. Od ograniczeń powyższych wyłączona jest działalność posłów;

f) wydawanie w postaci bądź nakazów, bądź zakazów rozporządzeń, zmierzających do utrwalenia bezpieczeństwa Państwa lub porządku publicznego, a mianowicie do utrzymania nieprzerwanego i prawidłowego ruchu poczt, telegrafów, telefonów, kolei, tramwajów i wszelkich urządzeń, obliczonych na zaspokojenie koniecznych potrzeb ludności, wreszcie do zapewnienia normalnej działalności zakładów i urzędów rządowych i samorządowych, a w szczególności wszelkich biur, składów i zakładów wojskowych.

Art. 3. Wykonanie rozporządzeń, wydanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych w myśl art. 2, z wyjątkiem wysiedlania cudzoziemców z granic Państwa, należy do miejscowej władzy administracyjnej.

Art. 4. O udzieleniu upoważnienia w myśl pierwszej części art. 1-go, jak również i przedłużeniu upoważnienia w myśl drugiej części art. 1-go Rada Ministrów ogłasza każdorazowo w „Dzienniku Praw".

Rozporządzenia, wydane przez Ministra Spraw Wewnętrznych w myśl art. 2-go, ogłoszone będą w „Monitorze Polskim", w „Dzienniku Rozporządzeń Ministerstwa Spraw Wewnętrznych", oraz na obszarze, dla którego zostały wydane, drogą rozlepiania plakatów lub innemi sposobami przystępnemi dla szerokich mas ludności. Rozporządzenia te obowiązują od dnia następnego po ich podaniu do powszechnej wiadomości we właściwem mieście powiatowem.

Art. 5. Za wykroczenia przeciwko rozporządzeniom, wydanym w myśl art. 2 e), f) wymierzane będą w drodze administracyjnej kary aresztu na czas do 3-ch miesięcy lub grzywny do 3000 mk., a w części kraju, w której ma obieg waluta w koronach, do 3000 mk. lub 4500 koron.

Art. 6. Na wszelkie zarządzenia i postanowienia władzy administracyjnej, wydane na mocy art. 2 b), c), d), e), f), oraz art. 5 służy interesowanym osobom lub instytucjom skarga do Ministra Spraw Wewnętrznych w terminie 7-dniowym od daty oznajmienia zaskarżonej decyzji, a w razach, gdy decyzję wykonano bez uprzedniego oznajmienia, od daty wykonania.

Minister Spraw Wewnętrznych mocen jest przekazać rozstrzyganie skarg, w myśl części pierwszej artykułu tego wnoszonych, władzom administracyjnym II instancji, o ile one w międzyczasie zostaną zorganizowane na ziemiach Rzeczypospolitej Polskiej.

Skargę składa się do władzy, która zaskarżoną decyzję wydała.

Wniesienie skargi nie powstrzymuje wykonania decyzji.

W razie nadużycia niniejszej ustawy przez organy administracyjne przysługuje poszkodowanym prawo pociągnięcia winnych do odpowiedzialności sądowej, przyczem śledztwo w sprawach, wynikłych z tego rodzaju oskarżeń, winno być zakończone w przeciągu 1 miesiąca.

Art. 7. W §§ 1 i 10 obowiązującej w b. zaborze austrjackim ustawy z 5 maja 1869 r. (Nr. 66 Dz. pr. p.), skreśla się słowa: „po uzyskaniu zatwierdzenia przez cesarza".

Art. 8. Wykonanie niniejszej ustawy poleca się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Art. 9. Ustawa uzyskuje moc obowiązującą od dnia ogłoszenia w „Dzienniku Praw".

Równocześnie przestają obowiązywać:

1) dekret z dnia 2 stycznia 1919 r. o wprowadzeniu stanu wyjątkowego (Dz. pr. Nr. 1 za rok 1919 poz. 79);

2) dekret z dnia 7 lutego 1919 r. o częściowej zmianie dekretu z dnia 2 stycznia 1919 r. o wprowadzeniu stanu wyjątkowego (Dz. pr. Nr. 14 za rok 1919, poz. 159).

Marszałek:
(—) *Trąmpczyński.*
W. z. Prezydenta Ministrów
Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *S. Wojciechowski.*

(Dz. Praw P. P. z dnia 1 sierpnia 1919 r. Nr. 61).

NOMINACJE.

Minister Sprawiedliwości postanowieniem z dnia 18 sierpnia 1919 r. zamianował sędziami zapasowymi dla okręgu Sądu Apelacyjnego we Lwowie aplikantów: Włodzimierza Haszczyca i Józefa Waligórskiego.

SPROSTOWANIE

Pod rozporządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu w sprawie zniesienia sekwestru na produkty chemiczne mylnie wydrukowo w Nr. 189 „Monitora Polskiego" datę. Powinno być, „dnia 12 sierpnia 1919 r.", nie zaś: „dnia 22-go lipca 1919 r.".

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

Z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Wydział Prasowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych komunikuje, co następuje:

W lipcu r. b. M. S. W. zarządziło unieważnienie wyborów do Rad miejskich w Radomsku i Łukowie. We wszystkich miastach, które dotychczas jeszcze nie przeprowadziły wyborów do Rad miejskich na podstawie nowych ustaw, zostały wybory rozpisane. Jednocześnie zarządzono również dokonanie wyborów do Rady miejskiej w Białymstoku.

* * *

Ukończone już zostały prace nad projektem nowej ustawy gminnej dla całego Państwa Polskiego. Projekt „Ustawy o gminie wiejskiej" uzyskał aprobatę Rady Ministrów w dn. 11 lipca. Powyższy projekt przedłożony został Marszałkowi Sejmu Ustawodawczego w dn. 25 lipca wraz z motywami, które składają się z uzasadnienia ogólnego i z objaśnień do poszczególnych paragrafów.

* * *

Statystyka działalności sejmików powiatowych od chwili ich ukonstytuowania się do 1-go sierpnia, a więc w okresie 5-io miesięcznym przedstawia się, jak następuje. Wszystkie Sejmiki Powiatowe (w liczbie 75) odbyły już po dwa posiedzenia; większość sejmików obradowała trzykrotnie, kilkanaście — czterokrotnie, kilka — pięciokrotnie. Jeżeli nawet nie brać pod uwagę pierwszego posiedzenia, na którem przeważnie — poza wyborem Wydziału i Komisji, oraz rozpraw przygotowawczych, do pracy merytorycznej nie przystąpiono, stwierdzić należy dużą pracowitość Sejmików.

Ponadto zaznaczyć należy, że tak często spotykany w radach miejskich brak quorum, na posiedzeniach sejków powiat. należy do zjawisk wyjątkowych (dotychczas wypadek taki zaszedł raz jeden). Wszystkie Sejmiki powołały do życia komisje, których liczba waha się około 4, w wypadkach poszczególnych dochodząc do 7-iu. Sejmiki naogół zastosowały się do wskazówek M. S. W., powołując do życia komisje: drogową, sanitarną, do spraw dobroczynności, rolną i t. p., rozwiązując w wielu wypadkach już wybrane komisje: finansów i gminną, jako kolidujące z kompetencją Wydziału Powiatowego. Oprócz wyżej wymienionych, wszystkie Sejmiki powołały Komisje Aprowizacyjne i uchwaliły regulamin wzorowy M. S. W.

Uchwały Sejmików dotyczyły zaciągnięcia pożyczki w 104 wypadkach, budowy dróg w 139 wypadkach, robót publicznych — 47, zdrowia publicznego — 45, aprowizacji — 35, przedsiębiorstw komunalnych — 20, oświaty — 18, rolnictwa — 16, kultury — 13, dobroczynności — 11 i t. d. Podkreślić należy, że w 78 wypadkach uchwały sejmików dotyczyły spraw nienależących do zakresu działania powiatowych związków komunalnych, w tej liczbie wiele uchwał opodatkowania się na Wojsko Polskie oraz pewna liczba uchwał nielegalnych.

* * *

Związki samorządne w lipcu w dalszym ciągu prowadziły gospodarkę finansową, opierającą się głównie na pożyczkach. W pierwszym rzędzie korzystano z kredytu, udzielonego przez Komitet Międzyministerjalny Robót Publicznych. W szczególności M. S. W. uchwaliło następujące pożyczki: na budowę i konserwację dróg dla Sejmiku Rawsko-Mazowieckiego M. 300.000, Warszawskiego M. 1.800.000, Mińsko-Mazowieckiego — M. 150.000, Radomskowskiego — M. 100.000, Płockiego — M. 1.600.000, Łowickiego M. 200.000, Lipnowskiego M. 300.000, Łęczyckiego — M. 500.000, Kutnowskiego M. 200.000, Konieckiego — M. 1.500.000; na roboty budowlane dla magistratu m. st. Warszawy M. 3.000.000, dla magistratu m. Włocławka M. 3.000.000; na obwałowanie rzek: dla magistratu m. Płocka M. 300.000, na roboty brukarskie i regulacyjne dla magistratu m. Częstochowy — M. 2.250.950, na budowę cegielni i stolarni dla sejmiku Garwolińskiego M. 500.000, na roboty doraźne dla Magistratu m. Włocławka M. 500.000. Niezależnie od tych pożyczek uchwalono V-a emisję pożyczki obligacyjnej m. Łodzi na sumę 20 milj. marek. W dziedzinie gospodarki kredytowej zaznaczyć należy, że powiatowe związki komunalne przystępują obecnie do zaciągania pożyczek w prywatnych instytucjach kredytowych w celu zdobycia kapitału obrotowego na prowadzenie operacji handlowych, w szczególności na prowadzenie han-

dlu artykułami żywnościowymi. W tym celu powiatowe związki komunalne zakładają oddziały handlowe i zaopatrują je w specjalny kapitał obrotowy.

* * *

Wydział Ubezpieczeń Sekcji Samorządowej M. S. W. kontynuował pracę nad projektem Ustawy Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń. Projekt ten omawiany był szczegółowo przez Radę Nadzorczą Ubezpieczeń Wzajemnych. Obecnie Wydział Ubezpieczeń przedstawił go Sekcji Prawnej w ostatecznej redakcji.

* * *

Z prac rozpoczętych przez Wydział Komunalnych Kas Oszczędności Sekcji Samorządowej M. S. W. w poprzednich miesiącach, ukończono w d. 2 lipca narady nad statutem wzorowym dla gminnych kas pożyczkowo-oszczędnościowych, prowadzone od d. 11 kwietnia r. b. przy udziale przedstawicieli Minist. Skarbu, Min. Rolnictwa i Dóbr Państwowych, Sekcji Prawnej Minist. Spr. Wewn. oraz Związku Rewizyjnego, Spółek Rolniczych i ustalono ostateczne brzmienie tegoż Statutu. Celem przystosowania statutu z 1906 r. do warunków obecnych, opracowano tymczasem w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu, Ministerstwem Rolnictwa i Sekcją Prawną Ministerstwa Spraw Wewnętrznych projekt zmian, jakie do niego wprowadzić należy, które w formie rozporządzenia p. Ministra Spraw Wewnętrznych z d. 6 ub. m. zostały opublikowane w Nr. 151 „Monitora Polskiego" z d. 9 tegoż miesiąca.

Ponadto kierownik Wydziału został wydelegowany do Poznania, Krakowa i Lwowa, celem omówienia z miejscowymi przedstawicielami władzy oraz reprezentantami zainteresowanych instytucji opracowanego przeżeń projektu Ustawy Państwowej o komunalnych kasach oszczędności, która po uwzględnieniu poczynionych co do niej uwag i wniosków zostanie wniesiona do Sejmu, jako Ustawa ramowa, mająca na celu usunięcie niejednolitości praw, obowiązujących w tej mierze w różnych dzielnicach Państwa.

Z Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej.

Za pośrednictwem Inspekcji Pracy XVI obwodu, obejmującego powiaty częstochowski, noworadomski i piotrkowski, zalagodzono w ciągu lipca b. r. między innemi 6 następujących strajków: 1) w fabryce papieru w Częstochowie (pomyślnie, robotnicy przystali na otrzymanie części podwyżki w postaci premji od produkcji), 2) w fabryce cementu „Rudniki" w Rudnikach (żądania robotników zostały częściowo zaspokojone przez powiększenie dniówki i wprowadzenie premji), 3) w kopalni rudy żelaznej „Konupiska" Tow. B. Hantke (przyczyną strajku były kwestje aprowizacyjne), 4) w drukarni Kohna i Oderfelda w Częstochowie (częściowo załatwiony pomyślnie dla robotników), 5) w hucie szklanej „Paulina" w Wyczerpach (strajk jednodniowy z powodu wadliwego rozkładu pracy, wywołanego dostawą złego węgla) i 6) w cegielni „Michalina" (częściowo zaspokojono żądania robotników). Nadto Inspektor Pracy pośredniczył w zatargu ekonomicznym między robotnikami, a właścicielami tartaku w Sulejowie, p. Winterem, uczestniczył w szeregu posiedzeń Komisji dla opracowania norm pracy i płacy na robotach publicznych w Częstochowie, odbył szereg posiedzeń z przedstawicielami właścicieli domów i dozorców domowych w Częstochowie dla opracowania nowej umowy między nimi, gdyż umowa, zawarta w marcu b. r., okazała się niedostateczną, oraz przewodniczył kilkakrotnie w Sądzie Rozjemczym między pracownikami rolnymi a właścicielami ziemskimi.

* * *

Wydział Prasowy Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej komunikuje:

Za pośrednictwem Inspekcji Pracy XIX obwodu, obejmującego powiaty radomski, kozienicki, opoczyński konecki, w ciągu drugiego kwartału b. r. (od 1 kwietnia do 1 lipca) załatwiono 50 spraw, a w tej liczbie 7 z powodu niezgodnego z prawem postępowania bądź robotników (4), bądź przedsiębiorców, 24 zgłoszenia o pośrednictwo Inspektora Pracy i 19 spraw, dotyczących odszkodowań za nieszczęśliwe wypadki przy pracy. Zatargów między robotnikami i zarządami fabryk w okresie sprawozdawczym było 45 (dotyczyły one 2236 robotników). Śród nich 6 zatargów załatwiono pomyślnie za pośrednictwem Inspekcji Pracy, nie dopuszczając do strajku, 9 zatargów zlikwidowano podczas strajku, w siedmiu zatargach nie udało się osiągnąć porozumienia i robotnicy sami zaniechali strajku, w jednym zatargu robotnicy przerwali strajk, nie osiągnąwszy żadnych podwyżek, w 9 zaś wypadkach przekazano zatargi do sądu, po wyczerpaniu środków porozumienia. Tendencje żądań robotniczych były przeważnie ekonomiczne, rzadziej społeczne. W drugim kwartale b. r. za pośrednictwem Inspekcji Pracy zawarto jedną umowę zbiorową, mianowicie, między robotnikami strycharskimi właścicielami cegielni w Radomiu i okolicy (na sezon budowlany 1919 r.), oraz porozumiewano się w sprawie zawarcia umowy zbiorowej między robotnikami i właścicielami garbarni w Radomiu. Większość przemysłowców wchodziła w stosunki ze związkami zawodowymi o tyle, o ile same związki zwracały się do nich w sprawach robotniczych, lub o ile inicjatywę w tym względzie dawał Inspektorat Pracy. Na ogół stosunek przemysłowców do związków zawodowych był powściągliwy. Powodem skarg przedsiębiorców na robotników były przeważnie: samowola, niedotrzymywanie warunków umowy pracy i obniżanie wydajności pracy. Robotnicy natomiast uskarżali się przedewszystkiem na pozbawienie ich pracy przez przemysłowców, rzadziej na niedotrzymywanie warunków umowy. Częstym również motywem ich skarg i zażaleń był brak u nas ubezpieczeń społecznych. W okresie sprawozdawczym były w obwodzie XIX 44 fabryki czynne, podległe Inspekcji Pracy i zatrudniające 2149 robotników, a w tej liczbie 7 odlewni żelaza i fabryk maszyn, 10 tartaków i zakładów mechanicznych, obrabiających drzewo, 2 fabryki przetworów drzewnych, 12 garbarni, 2 browary, 5 cegielni i fabryk ceramicznych i 9 innych zakładów przemysłowych. Nadto w obwodzie funkcjonują 63 drobne zakłady przemysłowe i 9 zakładów przemysłowych, podległych inspekcji górniczej. Pozatem Inspektorat Pracy w Radomiu dokonał w okresie sprawozdawczym 2 wizytacje i 8 inspekcji zakładów przemysłowych, pośredniczył w uruchomieniu przemysłu w 6 wypadkach, wyjednywując potrzebne surowce, obstalunki i t. p., przyjął do zarejestrowania ustawy 4 związków zawodowych (centrali) i 48 oddziałów zw. zawodowych oraz zaświadczał listy robotników, ciężko pracujących, przeciętnie miesięcznie w 50 fabrykach

Z Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

W Nr. 194 „Monitora Polskiego" wydrukowane zostały statuty:

Spółka Akcyjna pod nazwą: „Zakłady Amunicyjne Pocisk Spółka Akcyjna".

Spółka Akcyjna pod firmą: „Warszawska Spółka Akcyjna Kinematograficzna".

Wiadomości bieżące.

Uczta na cześć porucznika Pate'a. Wczoraj w salonach hotelu Bristol odbyła się uczta na cześć porucznika armji Stanów Zjednoczonych p. Maurycego Pate'a, kierownika biura pomocy dla dzieci Amerykańskiego Wydziału Ratunkowego, który jutro wyjeżdża z Warszawy. Odjeżdżającego działacza, Centralny Komitet Pomocy dla Dzieci z p. prezydentową Paderewską na czele. Obok członków komitetu i kierowników jego wydziałów, w uroczystości wzięli udział: Minister Zdrowia, przedstawiciel Ministerstwa Aprowizacji, Prezydent m. st. Warszawy, przedstawiciele Rady Głównej Opiekuńczej i inni. Był również zaproszony p. Pogen.

Pierwsza przemawiała podczas uczty p. prezydentowa Paderewska, podnosząc zasługi por. Pate'a i jego wielkodusznej ojczyzny.

Por. Pate dziękował za dobre słowa, nie przyjmując ich jednak do siebie, lecz do tych, którzy wraz z nim pracowali i oświadczając, iż zachowa najlepsze wspomnienia o Polsce. Minister Zdrowia Publicznego dr. Tomasz Janiszewski, mówiąc o tryumfie idei, mocą której w wielkiej wojnie uznano życie ludzkie za podstawę bytu narodowego, odczytał dekret Naczelnika Państwa, wystosowany do por. Pate'a. Dekret ten brzmi:

„Nie mając w Rzeczyspolitej Polskiej innego sposobu wyróżnienia rzeczywistej zasługi, wyrażam panu, panie poruczniku, serdeczne podziękowanie za to, iż — stojąc na czele utworzonego przez Amerykański Wydział Ratunkowy Biura Pomocy dla Dzieci w Warszawie i uczestnicząc w rozdziale darów Ameryki dla Polski, w charakterze członka Polskiego Centralnego Komitetu Pomocy dla Dzieci — umiałeś wczuć się w potrzeby społeczeństwa naszego, zrozumieć niedolę miljonowej rzeszy dziatwy polskiej i nieść jej skuteczną pomoc ku pożytkowi Polski i ku tem większej chwale Twojej Ojczyzny".

(—) *Józef Piłsudski.*

(—) *Ignacy J. Paderewski.*

Naczelnik Państwa:

Prezydent Ministrów:

Minister Zdrowia:

(—) *Tomasz Janiszewski.*

Zkolei przedstawiciel Ministerstwa Aprowizacji p. Odechowski wręczył p. Pate'owi medal złoty pamiątkowy z odpowiednim dyplomem Ministerstwa Aprowizacji. Następnie dyrektor Centralnego Komitetu Pomocy dla Dzieci p. Tadeusz Gawlikowski ofiarował p. Pate'owi album pamiątkowy z adresem, podpisanym przez członków C. K. P. D. i jego współpracowników. Adres ten brzmi:

„Żeś potrafił wczuć się w potrzeby dalekiej od Twojej ojczyzny Polski, żeś, stojąc na czele Biura pomocy dla dzieci Amerykańskiego Wydziału Ratunkowego śpieszył z pomocą miljonowej rzeszy dziatwy polskiej, żeś, pełniąc szczytne posłannictwo Ameryki, budził w nas wiarę w lepszą przyszłość, żeś, choć obcy mową, był nam blizki sercem, pokrewny duchem i jedną myślą z nami zespolony — za to wszystko składamy Ci hołd i na pamiątkę Twego wśród nas pobytu, ofiarowujemy Ci na kliszach fotograficznych utrwalone echo Twej pracy wśród nas — i dla nas".

Zkolei wzniósł zdrowie obecnego na uczcie dr. Rogena szef departamentu opieki nad dziećmi i młodzieżą w Ministerstwie zdrowia dr. Michałowicz, poczem do p. Pate'a przemawiali jeszcze imieniem stolicy Polski, prezydent m. st. Warszawy inż. Piotr Drzewiecki, imieniem R. G. O. ks. dr. Około-Kułak, imieniem pracowników C. K. P. D. — hr. Dunin-Karwicki.

Ucztę zakończono okrzykiem na cześć ratowanych od zagłady dzieci polskich, których wołanie o pomoc, jako międzynarodowa dla wszystkich zrozumiała mowa znalazło oddźwięk w Ameryce, otworzyło dla Polski serca dalekiej krainy, wywołało hojną ofiarność i sprowadziło do nas najlepszych ludzi z za oceanu, śpieszących ze swą pomocą i radą.

Por. Pate wyjeżdża z Warszawy w sobotę o godz. 8-ej rano, kierując się do Krakowa, a następnie przez Paryż do Ameryki.

Upaństwowienie szkoły technicznej. Szkołę mech.-techniczną H. Wawelberga i S. Rotwanda, istniejącą od 24 lat i dobrze zasłużoną przemysłowi krajowemu, przyjęło z początkiem roku szkolnego na mocy aktu zawartego z rodzinami filantropów-założycieli, Ministerstwo W. R. i O. P.

Zdecydowano utworzyć na razie dwa wydziały specjalne; w związku z tem szkoła otrzymała nazwę „Państwowej szkoły budowy maszyn i elektrotechniki im. H. Wawelberga i S. Rotwanda".

Ponieważ w listopadzie r. z. słuchacze szkoły łącznie z ogółem młodzieży szkół wyższych zaciągnęli się do szeregów, dotychczas zaś nie są zwolnieni z wojska, szkoła otwiera obecnie tylko kurs 1-szy i wstępny — dla nowowstępujących.

Studjum psychologiczne. W Warszawie przy wolnej wszechnicy polskiej powstaje z początkiem roku akademickiego 1919—20 nowa wyższa uczelnia specjalna. Zadaniem jej, jak głosi wstęp do programu, jest „kształcenie słuchaczów w naukach psychologicznych, oraz przygotowanie psychologów specjalistów".

Rozwój psychologji w ostatnich dziesięcioleciach sprawił, że występuje możliwość stworzenia z psychologji i nauki pomocniczych osobnego kompleksu studjów, któreby dawały podstawę do dalszych studjów osobistych, tępiąc dyletantyzm w dziedzinie psychologji.

Trzyletni program studjum psychologicznego obejmuje całość przedmiotów pomocniczych z dziedziny nauk przyrodniczych, filologicznych i społecznych. Wykładane będą: psychologja (ogólna, indywidualności, zbiorowiska, dziecka, zwierząt i t. d.), biologja, anatomja, fizjologja, fizyka, chemja, antropologja, socjologja, wstęp do filozofji, historja filozofji, teorja poznania, teorja przyrodoznawstwa, logika, etyka, estetyka. Prócz wykładów prowadzone będą seminarja i ćwiczenia praktyczne W. W. P. posiada już od roku 1917 pracownię psychologiczną, prowadzoną przez prof. W. Radeckiego, która służyć będzie zarówno jako pomoc do wykładów, i warsztat poszukiwań specjalnych w dziedzinie psychologji.

W roku akad. 1919—20 uruchomiony będzie pierwszy rok studjum psychologicznego.

Z konserwatorjum. Skład profesorski konserwatorjum powiększa swe kadry z początkiem roku szkolnego, rozpoczynającego się dnia 1 września. Dyr. Młynarski pozyskał do prowadzenia klas śpiewu obok dotychczasowego ich kierownika, prof. E. Heintzego, panie: Marję Trąmczyńską i Marję Sankowską, dotychczasową profesorkę śpiewu w szkole p Baccabadati w Turynie, oraz pana Czesława Zarembę, kierownika szkoły operowej we Lwowie.

Klasę wiolonczeli, obok prof. Cinka, prowadzić będzie p. Eli Kochański. Klasę wyższą skrzypiec obejmuje, obok prof. Barcewicza, dyr. Młynarski z panną Dubiską, jako adjunktem. Dyr. Młynarski prowadzić będzie nadto klasę orkiestrową (pomocnik p. Szczuka), oraz klasę dyrygowania.

Do liczby profesorów fortepianu (kurs niższy i średni) przybywa p. Ryłło-Kaduszkiewicz, do niedawna profesorka konserwatorjum w Piotrogrodzie.

Klasę historji muzyki i estetyki, oraz instrumentacji obowiązującej poprowadzi znany kompozytor i krytyk H. Opieński.

Muzeum narodowe. Zbiory Muzeum narodowego w Warszawie wzbogaciły się w ostatnich czasach następującemi darami, i zapisami:

P. Teodor Axentowicz złożył tkaninę, przetykaną złotem, z herbem „Wazów". P. Paulina Sokołowska — haft wschodni i woreczek damski z pocz. XIX w.; P. Józefa Rokicka — dzwonek bronzowy; P. Zofja Pilaska — wyroby huty szklanej w Jasieniu; p. Stanisław Schiele — 20 rycin czasopisma mód „Motyl" z r. 1830 i skórę wytłaczaną; p. Seweryn Gerlicz — dyplom szlachecki z roku 1805, dypl. loży masońskiej, medal św. Heleny i order legji honorowej; p. Zygmunt Łazarski — wzory druku; p. Zofja Stefańska — cygaro jen. Sowińskiego; P. Wiktor baron Lesser — broszurkę H. Struyego p. t. „Aleksander Lesser", szpadę, guziki i medale; p. Marjan Januszewski — część ubioru włościanek żmudzkich; p. Ludwika Rdułtowska — kapciuch z pocz. w. XIX; p. Cecylja Niewiadomska — monety; p. Zdzisław Wolski — fotografje szafy z w. XVI; pp.: Janina i Mieczysław Szaniawscy — zegar Gugenmusa; p. Wielogłowska — portret Jana III; p. Józef Milik — 68 rękopisów; p. Mikołaj Wisznicki — dwie czapki wojskowe z korpusu jen. Dowbor-Muśnickiego; Ksawerowa hr. Branicka — plan sztabu kwaterun. jen. wojska polskiego z r. 1823; p. Stanisław Ursyn-Rusiecki — 4 dawne druki i 4 witraże, między innemi z r. 1598; p. Adamowa Hersowa — 28 monet; p. Bronisława Stockman — bilet skarbowy z r. 1794; p. Leon Kozłowski — cztery skałki do broni palnej; p. Marja Dąbrowska — pamiątki z r. 1863 i próby haftów polskich; p. Helena Tarasowiczowa — szyszak usarski z kon. w. XVI; p. Józef Wolski — opis historyczny sztandaru p. 1-go ułanów Krechowieckich; p. Juljan Pagaczewski — broszurę p. t. „Ze studjów nad polskiem gobelnictwem"; p. bar. Lesserówna — cenny zbiór rysunków, fotografji i rycin ze spuścizny po malarzu Aleksandrze Leserze, w liczbie paru tysięcy sztuk.

Polskie Tow. krajoznawcze, wychodzące ze stanowiska, iż mniej liczne zbiory publiczne, wobec powstałego Muzeum narodowego, powinny być temuż Muzeum przekazywane, ofiarowało swój zbiór historyczny i numizmatyczny. W liczbie tych zabytków, są cenne szyszaki usarskie, zwłaszcza jeden z końca w XVI, kadzielnica srebrna z r. 1625 i t. d.

Zarząd naczelny polskiego Białego Krzyża — 10 sztuk orderów, 5 pierścionków, 5 medalików, 1 krzyżyk, 1 orzełek; p. Stanisław Dębski — figurki, modelowane przez art. rzeźbiarza Szczepkowskiego, wyrób fabryki w Dębnikach pod Krakowe; p. Marja Dynowska — biblję z r. 1810 w oprawie, ze znakami wolno mularskiemi, pamiątki z r. 1861, guziki, przykład cenzurowania czasopisma warszawskiego w r. 1902; p. Eugenja i Henryk Dziewulscy — obraz Andriollego, przedstawiający obchód jubileuszowy Kraszewskiego w Sukiennicach w Krakowie; p. Stanisław hr. Badeni — akwarele Michała Stachowicza, przedstawiającą „Kościuszkę w obozie pod Bosutowem"; p. Władysław Jakóbowski — relikwiarzyk bronzowy z w. XVII; p. Karol Jenike, zastępca prezydenta — dwa kamienie litograficzne oraz sześć klisz cynkowych znaczków pocztowych b. komitetu obywatelskiego m. st. Warszawy i b. zarządu m. st. Warszawy; p. Marja Baranowska, w wykonaniu woli ś. p. prof. Ignacego Baranowskiego — 28 obrazów akwareli, rysunków malarzy polskich, w ich liczbie Chełmońskiego, Jul. Kossaka, Malczewskiego, Gryglewskiego, Wyśpiańskiego, Fałata, Wierusza-Kowalskiego i t. d. cztery rzeźby oraz 16 podobizn artystów polskich; p. Janina i Stanisław baronowstwo Danglowie — obraz olejny alegoryczny z czasów rozbiorowych, z wyobrażeniem postaci Stani-

sława Augusta i Kościuszki oraz wykopaliska ze Skłóty pod Kutnem ze zbioru ś. p. Jerzego bar. Dangla; pp. Michałowa i Mikołajowa księżne Radziwiłłowe — laskę-kompas z herbem Zawiszów; p. Henryk Ciszkiewicz, podporucznik pułku piech. 36 wojsk polskich — medal wybity przez kolejarzy dla pułku majora Jaklicza, za oswobodzenie Czortkowa, dnia 6/VI 1919; p. Bronisława Dębnicka — album jubileuszowy z widokami gmachów w Kaliszu z r. 1897; p. Janina Pierliżanka — umundurowanie zupełne żuawa papieskiego z r. 1856 po ś. p. Andrzeju Pierlingu; p. Lucyna Kotarbińska — kitę jeneralską z czasów Księstwa Warszawskiego i guziki ażurowe srebrne polskie; ks. Zygmunt Przyjemski — narzędzia przedhistoryczne z pow. mohylewskiego; p. Stefanja Kosińska — znak wolno mularski loży warszawskiej; p. Marja Siwiec — znak jubileuszowy z datą 1700—1900; wreszcie Muzeum otrzymało w darze chorągiew narodową polską, użytą podczas manifestacji w Galacu w Rumunji w dniu 3 maja 1917 r., następnie przechowywaną przez związki wojskowe Polaków korpusu 4-go syberyjskiego, potem armji 6-tej rosyjskiej. Chorągiew ta złożona została do Muzeum przez doktorową Henrykę Nakoniecznikoff, żonę b. prezesa Związku wojskowego, oraz przez p. Zdzisława Ciechońskiego, b. wiceprezesa tego Związku, kapitana wojska polskiego.

Lot z Rzymu do Warszawy. W tych dniach odbył się nader ciekawy lot z Rzymu do Warszawy, zorganizowany jako prywatne przedsięwzięcie przez lotników włoskich, w porozumieniu z misją gen. Kątkowskiego. Wyruszono z Rzymu we środę 20 sierpnia o godz. 6-tej rano, aby przybyć do Warszawy we czwartek o godz. 3 i pół po południu. W wyprawie brały udział monoplan i biplan SVA, oba aparaty włoskie z motorem Fijat, o sile 200 HP. Monoplanem kierował por. Ancellotto, jeden z najbardziej zasłużonych lotników bojowych włoskich, posiadający wszystkie odznaczenia; biplanem zaś — por. Mainardi, lotnik niemniej zasłużony, który pierwszym ukończył szkołę lotniczą akrobatów. Biplanem tym wraz z por. Mainardi przybył por. Alwisza z Polskiej Misji Dyplomatycznej w Rzymie. W czasie podróży, utrudnionej przez wiatry nad Apeninami i silny wiatr Alpejski, a trwającej po odliczeniu wypoczynków w Udine, Lineaux i Wiedniu 9½ g., (szybkość 200 klm. na godz.), kierowali się nasi goście pod koniec swego lotu od Krakowa aż do Warszawy, biegiem Wisły. Lotnicy warszawscy powitali gości bardzo serdecznie. Motory aeroplanów działały podczas podróży jak zegarki. Obaj lotnicy Ancellotto i Mairardi wykadróży jak zegarki. Obaj lotnicy. Ancellotto i Mainardi, wykazimną krew, szczególniej podczas lotu przez Alpy i przy lądowaniu.

TELEGRAMY.

Komunikat Sztabu Generalnego.

Warszawa, 29-go sierpnia. Front litewsko-białoruski: Na odcinku wschodnim atak naszej piechoty, skutecznie wspieranej przez oddziały czołgów, po raz pierwszy użytych w naszych operacjach, doprowadził, pomimo kilku rzędów zasiek i silnych fortyfikacji, do zdobycia d. 28 b. m. miasta i twierdzy Borujska.

Nieprzyjaciel, odrzucony na wschodni brzeg Berezyny, zniszczywszy mosty na niej, ostrzeliwał ogniem artylerji miasto, lecz był zmuszony do milczenia. Wzięliśmy 500 jeńców, 2 działa, kilkanaście karabinów maszynowych.

Na odcinku Łunińca osiągnęły nasze oddziały, po walkach, linję Żydkowicze—Preperów.

Zdobycze na froncie litewsko-białoruskim od dnia 8 do dnia 25 sierpnia: 50 oficerów, 8,700 żołnierzy, 15 dział, 86 karabinów maszynowych, 24 parowozy, 485 wagonów, 2 pociągi pancerne, 2 samochody pancerne i ogromna ilość karabinów ręcznych, amunicji artyleryjskiej i innego materjału wojennego.

W zastępstwie szefa sztabu generalnego:
Haller, pułkownik.

Walki na Górnym Śląsku.

Sosnowiec, 29 sierpnia. (PAT). — Walki na Górnym Śląsku trwają w dalszym ciągu, odgłos strzałów ciągle dochodzi.

Kraków, 29 sierpnia. (PAT). — Dnia 26-go b. m. nad ranem przekroczył silny patrol niemiecki granicę pruską, zastrzelił na terytojum polskiem uchodźcę z Górnego Śląska i zabrał kilkudziesięciu ludzi do niewoli. Wtedy oddział powstańców natarł na Niemców, przyczem wywiązała się silna strzelanina. Posługiwano się z obu stron granatami ręcznemi i kulomiotami. Ślązacy odparli Niemców i posunęli się w pościgu w kierunku Godowa.

Gwałcenie granicy przez Niemców.

Cieszyn, 29-go sierpnia. (P. A. T.). — Jak donoszą wiarogodne osoby, przybyłe z miejscowości granicznej nad Wisłą, ostrzeliwali Niemcy z samolotu Strumień, czego świadkiem był obecny tam przewodniczący misji sojuszniczej, pułkownik włoski Tissi.

Okrucieństwa Niemców.

Piotrowice, 29-go sierpnia. (P. A. T.). — Mimo zapewnień centralnego rządu niemieckiego o uspokojeniu Górnego Śląska i o poprawnem zachowaniu się wojska niemieckiego, niema dnia, w którymby patrole grenzschutzu nie dopuściły się rażących gwałtów. Dnia 28 b. m. rano zaatakował grenzschutz szereg miejscowości, jak: Gotarowice, Bogaszowice, Ligocka, biorąc do niewoli każdego Polaka, spotkanego po drodze. Popisowym krępowali ręce do wozów lub przywiązywali do koni i tak prowadzili do więzienia w Rybniku lub w Zorowie, gdzie stoi komenda grenzschutzu. W Nikołowie uwięzili 18-tu Polaków, poczem ustawili nagich pod murem i bili laskami do utraty przytomności. Ocuconych bili znów żołnierze grenzschutzu laskami.

Kraków, 29-go sierpnia. (P. A. T.). — Jeden z uchodźców opowiada: W Suchej Górce oddział strzelców niemieckich pędził schwytanych Polaków kilka kilometrów, a doszedłszy do Tarnowskiej Góry, oprowadzał ich po mieście wśród owacji ludności niemieckiej, katując ich po drodze, aż padli na ziemię. Jeden z jeńców skonał na miejscu. Co się z resztą stało niewiadomo.

Komisja Ententy.

Wrocław, 29-go sierpnia. (P. A. T.). — Wydział prasowy komisarza państwowego dla Śląska komunikuje: W ubiegłą środę odbyła się konferencja członków komisji z przywódcami Polaków z Gliwic i Katowic. W Gliwicach zebrano się w lokalu Banku ludowego. Na zewnątrz sprawa przedstawia się tak, jak gdyby komisja prowadziła obrady tylko z agitatorami polskimi i przyjmowała zażalenia tylko zestrony polskiej. Mniemanie to potwierdza jeszcze ta okoliczność, że członkowie komisji Ententy odsunęli delegację robotników, która chciała brać udział w konferencji z Polakami. Mniemanie to jednak nie jest prawdziwe, gdyż dotychczas wszystkie skargi polskie, które otrzymała komisja, były przedstawione władzom niemieckim do zbadania i do zaopinjowania. Ze strony niemieckiej przyłączono do komisji kapitana von Goldhammera z urzędu spraw zagranicznych, ze strony rządu Stutterheima i sekretarza partyjnego Briescha ze Zabrza.

Sosnowiec, 29 sierpnia. (PAT). — Dziś, o godz. 10 rano, przybyła do Sosnowca komisja Ententy z Górnego Śląska i w komisarjacie śląskim przeprowadzała badanie okrucieństw popełnionych przez Niemców. Materjał przedstawiony przez komisarjat członkowie uznali za niedostateczny i chcieli osobiście badać poszkodowanych i świadków. Wobec tego komisarjat wezwał w pismach miejscowych poszkodowanych Ślązaków i świadków, aby się stawili i poczynili zeznania. Komisja Ententy w południe wyjechała i przyjedzie w przyszłym tygodniu, celem osobistego zbadania poszkodowanych.

Depesza niemiecka.

Berlin, 29 sierpnia. (PAT). — Rząd niemiecki wysłał iskrową depeszę do całego świata, w której najkategoryczniej zaprzecza wszelkim fałszywym wieściom, pochodzącym ze źródeł wrogich Niemcom o sytuacji na Górnym Śląsku i o okrucieństwach popełnianych przez władze i wojsko. Krew leje się na Górnym Śląsku tylko przy odpieraniu ataków powstańców i ich pomocników z obu stron granicy. Rząd polski położyłby zasługę dla pokoju i dobra Górnego Śląska, gdyby ze swej strony wpłynął na uspokojenie opinji publicznej.

Sąd wojenny.

Sosnowiec, 29 sierpnia. (PAT). — Przed sądem wojennym w Bytomiu odbyła się rozprawa przeciwko szeregowi osób, które ujęto w Szopienicach dn. 20 b. m. z bronią w ręku. Ponieważ śród podsądnych byli legjoniści polscy, trybunał ogłosił, że udział wojskowych osób pochodzenia polskiego w walkach na Górnym Śląsku oznacza, że między Polską a Niemcami jest stan wojenny. Oskarżonymi byli: Tombak Sobiekowski, Zieleniewski, Seremark, Czak, Mateja i Lew. Nadzwyczajny sąd wojenny skazał Sobiekowskiego na 5 lat, a małoletniego Zieleniewskiego (syna lekarza z Sosnowca) na 2 lata 6 miesięcy więzienia. Resztę podsądnych uznał za jeńców wojennych i przekazał ich władzom wojskowym.

Pokój czy wojna?

Nauen, 29 sierpnia. (PAT). — Sąd wojenny niemiecki w Bytomiu uznał za fakt niezbity, że na terenie powstańczym współdziałało regularne wojsko polskie i orzekł, że między Polską a Niemcami nastał stan wojenny. Wszelako rząd państwowy Niemiec jest zdania, że wedle prawa międzynarodowego między obu państwami i nadal istnieje stan pokojowy. Oddziały polskie bowiem bez zezwolenia naczelnego dowództwa i wbrew woli Rządu polskiego mogły połączyć się z powstańcami.

Amerykanie na Śląsk.

Berlin, 29 sierpnia. (PAT). — Biuro telegraficzne berlińskie otrzymało z Hagi wiadomość następującą: Z Koblencji donoszą, iż 8-my pułk piechoty amerykańskiej otrzymał rozkaz natychmiastowego wymarszu na Górny Śląsk w celu pełnienia służby policyjnej.

Narady.

Wiedeń, 29 sierpnia. (PAT). — Biuro Havasa donosi: Rada Najwyższa zajmowała się na posiedzeniu czwartkowem sprawą Górnego Śląska.

Komisja węglowa w Ostrawie.

Cieszyn, 28 sierpnia. (PAT). — Obrady techniczne międzysojuszniczej komisji węglowej w Ostrawie rozpoczęły się w czwartek. Komisja będzie połączona aparatem Hughesa bezpośrednio z Warszawą i Paryżem.

W Mińsku.

Mińsk, 29 sierpnia. (PAT). — W dniu 18 sierpnia polska delgacja sejmowa przyjęła liczne delegacje wszystkich organizacji miejskich. Przedstawiciele wszystkich odłamów społeczeństwa miejscowego witali posłów sejmowych, jak opiekunów, a o Wojsku Polskiem mówili, jak o zbawcach. Delegacja sejmowa przyjęła delegacje: komitetu wykonawczego, reprezentującego wszystkie instytucje i odzwierciadlającego wszystkie kierunki polityczne polskie — z wyjątkiem P. P. S., od której delegację przyjęto oddzielnie. Delegację P. O. W., oraz połączoną delegację przedstawicieli wszystkich społecznych, kulturalnych i humanitarnych instytucji Mińska, delegację białoruską, którą składali pp.: Łosik, Rodziewicz, ks. Cikota, Forbotko, Hołubok, Pupko, Krepski. Delegacja ta przemawiała w języku białoruskim i polskim. Powitała ona Wojsko Polskie, które uwolniło kraj od moskiewskiego najazdu, zaznaczając, że żołnierza polskiego uważa jako brata, sojusznika i przyjaciela. Podkreśliła następnie dawną łączność Białorusi z Polską, która to łączność dziś nie może wygasnąć. Wreszcie delegacja białoruska prosiła o pomoc dla umęczonego niewolą narodu białoruskiego.

Za prawomocne organy Białorusi delegacja nie przestaje jednak dotąd uważać rady białoruskiej i rządu białoruskiej republiki, wyłonionych i pochodzących z czasów zjazdu białoruskiego w Mińsku, na jesieni 1917 roku.

Na prośbę delegacji sejmowej, delegacja białoruska streściła program polityczny, jak następuje:

Niepodległa i niepodzielna Białoruś ma pozostawać w związku federacyjnym lub utworzyć unję z Polską na podstawie „wolni z wolnymi". Do granic państwa chciałaby włączyć niemal całą ziemię Mińską, Witebską, Mohyłowską, Czernihowską, Smoleńską. Mińsk jest sercem, a Wilno — głową i przyszłą wspólną stolicą. Zachodnich granic delegacja nie oznacza, podkreśla tylko konieczność odgraniczenia się od wschodu.

Wreszcie delegacja sejmowa przyjęła przedstawicielstwo żydowskie, które zapewniło o życzliwym stosunku żydów do władz polskich i przedstawiło swoje postulaty.

Rozruchy w wojsku niemieckiem.

Berlin, 29 sierpnia. (PAT). — Z Kurlandji dochodzą wiadomości o wypowiedzeniu posłuszeństwa przez wojsko niemieckie, które ma być przewiezione do Niemiec. Wojsko to napadło na 2 łotewskie kompanje i rozbroiło je, poczem splądrowało doszczętnie komendanturę łotewską. Von der Goltz otrzymał rozkaz, ażeby nie powracał do Mitawy. Pomimo to powrócił samowolnie, jakoby dlatego, żeby wywrzeć wpływ na wojsko. Rząd niemiecki wzywa przywódców wojska niemieckiego w Kurlandji, żeby ostrzegli je o skutkach nieposłuszeństwa. Żołnierze obstają przy pozostaniu w Kurlandji, gdzie według przyrzeczeń rządu niemieckiego, mieli otrzymać w nagrodę po kawałku ziemi.

Ratyfikacja w Belgji.

Nauen, 29 sierpnia. (PAT). — Radjotel. st. pozn.: Senat belgijski wypowiedział się jednomyślnie za ratyfikacją traktatu pokojowego z Niemcami.

Skład Sejmu bułgarskiego.

Wiedeń, 29 sierpnia. (PAT). — Do Sejmu bułgarskiego wybrano 110 chłopskich posłów, 15 komunistów, 30 zjednoczonych socjalistów, 20 demokratów, 10 postępowców, 7 radykałów, 6 stambułowców, 20 nacjonalistów. Podobno gabinet będzie się składał z przedstawicieli skrajnej lewicy.

Hindenburg.

Berlin, 29 sierpnia. (PAT). — Niemiecka partja ludowa zamierza wysunąć Hindenburga na stanowisko prezydenta Rzeszy. Prasa niemiecka pisze o tem z wielką powściągliwością. Przeważa zdanie, że Hindenburg propozycję odrzuci.

Czerwony krzyż.

Lwów, 29-go sierpnia. (P. A. T.). — Do wielkiej misji koalicyjnej Czerwonego Krzyża, złożonej z przedstawicieli Ameryki, Anglji, Włoch i Francji, naczelne dowództwo przydało podp. d-ra Habista. Misja zwiedziła szereg miast na froncie, zbadała stosunki sanitarne w szpitalach i barakach i prócz pomocy sanitarnej, przyrzekła dostarczyć narzędzi, potrzebnych do budowy domów. Misja rozporządza środkami miljonowej wartości w materjałach opatrunkowych, surowcach i żywności.

O Cieszyn.

Wiedeń, 29-go sierpnia. (P. A. T.). — Donoszą z Pragi: Na dzisiejszem posiedzeniu komisji zagranicznej Tuszar oświadczył, że co do Cieszyna nie zapadło jeszcze postanowienie ostateczne, w ostatnich atoli dniach dają się zauważyć na konferencji pokojowej dążności przeciwczeskie. Przedstawiciele wszystkich stronnictw oświadczyli, że rozwiązanie sprawy Cieszyna w myśl żądań polskich będzie uważane przez Czechy za ciężką krzywdę. Komisja uchwaliła polecić rządowi udzielenie wskazówki ministrowi spraw zagranicznych, aby odmówił swego podpisu na traktacie, ponieważ naród czeski nie mógłby uznać takiego rodzaju rozwiązania za odpowiadające jego dobru.

Cieszyn, 27-go sierpnia. (P. A. T.). — W nocy z 28 na 29 b. m. Czesi przerwali połączenie telefonowe i telegraficzne Polski z zagranicą i uniemożliwili ruch kolejowy. Pociąg dyplomatyczny, idący z Warszawy, d. 29 b. m. o g. 9-ej rano, zatrzymano w Boguminie i sprowadzono na tor boczny, gdzie go otoczono wojskiem. Dopiero po południu puszczono pociąg w dalszą drogę. Nadużycia dopuściły się zarówno władze wojskowe, jak cywilne czeskie.

REPERTUAR TEATRÓW WARSZAWSKICH.

Teatr Rozmaitości. Dziś „Warszawianka" i „Sędziowie", jutro „Szpieg".
Teatr Letni. Dziś i jutro „Żołnierz królowej Madagaskaru".
Teatr Nowości. Dziś i jutro „Targ na dziewczęta".
Teatr Praski. Dziś i jutro „Podróż po Warszawie".
Teatr Polski. Dziś „Wicek i Wacek"; jutro „Miss Hobbs".
Teatr Powszechny. Dziś „Emigracja chłopska", jutro „Azja Tuhaj-Bejowicz".

SAMOCHODY osobowe i ciężarowe.
PLUGI MOTOROWE 10 HP i 40 HP.
AGREGATY elektryczne centrale domowe.
OKRĘTY MOTOROWE poleca Zastępstwo fabryki maszyn „PRAGA"
8090 w Jarosławiu, Kruszewskiego L. 31.

Zginął paszport wydany na imię Bolesława Szmulewicza, Złota 65. 9161

Zgubiono paszport niemiecki wydany na imię Ajzyka Winnickiego, mieszkańca m. Ostrowa z urzędu gminy Sosnowica. 8997

Samochodów ciężarowych
duży wybór
w doskonałym stanie ma do zbycia
Oddział Samochodowy K. U. O.
Kraków, Smoleńska 29.

Zarząd Towarzystwa Akcyjnego

Budowy i Eksploatacji Kolei Dojazdowych

w Królestwie Polskiem

zawiadamia pp. akcjonarjuszów, ze zwyczajne ogólne zebranie odbędzie się w dniu 15-tym października r. b. o godzinie 5-tej po poł. w lokalu Zarządu Towarzystwa w Warszawie przy ul. Zielnej Nr. 45.

Porządek dzienny obejmuje:

1) rozpatrzenie i zatwierdzenie budżetu na rok przyszły 1920,
2) upoważnienie Zarządu do czynienia starań w sprawie uzyskania koncesji do Wołomina,
3) zmiana tytułu Towarzystwa.
4) upoważnienie Zarządu do sprzedania posiadłości „Wioska Radzymińska",
5) wybór komisji Rewizyjnej i
6) wnioski Zarządu.

P. P. akcjonarjusze, życzący wziąć udział w ogólnem zebraniu, obowiązani zadośćuczynić warunkom § 65 ustawy Towarzystwa. W razie niezgłoszenia się wymaganej przez § 67 ustawy Towarzystwa liczby akcjonarjuszów, powtórne ogólne zebranie odbędzie się w dniu 29 października 1919 r. o godz. 5-tej po poł. w tymże lokalu. 9196

EDYKT.

P. Dr. Józef Haendel wpisany został na listę adwokatów naszej Izby z siedzibą w Żurawnie.

Z Wydziału Izby Adwokatów:
Prezydent Izby:
podpis nieczytelny.

Sambor, dnia 25 sierpnia 1919 roku. 9198

List Gończy.

Przeciw zbiegłemu ppor. Okręgowego Urzędu Gospodarczego Feliksowi Iwanowskiemu z Warszawy, toczy się w tut. Sądzie śledztwo z §§ 69, 71 i 138 K. K. W. wuk. i art. pkk.

Wzywa się wszystkie władze wojskowe i cywilne o wdrożenie za zbiegłym poszukiwań i w razie schwytania o odstawienie za pośrednictwem najbliższej władzy wojskowej do tut. Sądu z powołaniem się na niniejszy list gończy.

Rysopis zbiegłego nieznany.

9197 Sędzia wojskowy:
podpis nieczytelny.

Zagubili paszporty:

Najdeker Józefa, Chmielna 81. 9113
Kosicka Emilja, Mokotów — Leonarda 2 9164
Woźniak Józefa, Ząbkowska 43. 9166
Wojciechowska Julja, Browarna 11. 9167
Wizik Józefa, Brudnowska 6. 9168
Rozenblit Josef, Miła 34. 9169
Sosnowska Czesława, Nowe Miasto 10. 9170
Wajsbrot Serka Bina, Gęsia 83. 9171
Gaj Anna, Wolska 165. 9172
Łączyński Piotr, Łucka 31. 9173
Lewanda Srul Perec, Miedziana 20. 9174
Zajder Elżbieta, Dworska 24. 9175
Wnuk Józef, Szara 10. 9176
Gajewska Jadwiga, Grodzieńska 43. 9177
Kawiecki Stanisław, Marszałkowska 48. 9178
Hochberg Myrjem, Smocza 5. 9179
Krym Chaja, Nowolipie 49. 9180
Korcarz Elja, Ostrowska 12. 8181
Dobiecka Franciszka, Kaliksta 3, 8182
Borowik Ksienia, Praga Łochowska 32. 8183
Weisfeld Gecel, Nalewki 15. 8185
Ciarka Abram, Muranowska 16. 8186
Frank Luisa, Nowolipki 32. 8188
Winograd Perec, Mylna 11. 8189
Biczyk Józef, Czerniakowska 46. 8190
Ruszke Samuel, Nowe Brudno — Żytomierska 6. 8191
Gimel Michalina, Górczewska 51. 8192
Marszałek Wiktorja, Czerniakowska 225. 8194
Bochdan Tadeusz, Mostowa 6. 8195
Sadowska Marta, Grodzieńska 23. 9200
Lips Stefan, Dobra 51. 9201
Furmański Abram, Wileńska 7. 9202
Boczman Stanisław, Krucza 36. 9100
Edelszejn Gustaw, Krucza 36. 9098
Boczman Eugenja, Krucza 36. 9099
Front Moryc, Dzielna 25/55. 9101
Topcia Marjem, Stawki 65. 9102
Fajersztejn Szachna, Dzika 39. 9104
Weber Malka, Smocza 5. 9105
Rozenberg Szlama, Bagno 3/5. 9106
Lechcijer Rylka Łaja, Bugaj 19. 9107
Szewczyk Marja, Wolska 9. 9108
Jama Stefan, Towarowa 25. 9109
Jaroszyńska Marjanna, Ogrodowa 46. 9110
Janowska Marja, Nowolipie 20. 9111
Goldberg Naftal Gerc, Nowolipie 30. 9112
Cerkwiński Józef, Okopow 9113
Woźniak Helena, Żurawia 9114
Korenblum Frymet, Stalowa 15. 9116
Zwikel Fajga, Warecka 9. 9117
Dzięcioł Jan, Paryszewska 7. 9118
Chmielewska Ewa, Łazienkowska 14. 9119
Iwanówna Zofja, z Bychowa z. Mohil. Targowa 34. 9120
Ickowicz Chawa, Blima, Miła 4 9121
Piątkowski Józef, 9123
Kempka Feliks, Puławska 58. 9124
Leitesen Leja, Pl. Witkowskiego 6 a. 9126
Matczak vel. Maciejewski Bronisław, Żelazna 46. 9127
Berman Szulim, Muranowska 13. 9128
Tuchsznajder Szlama, Dzika 58. 9129
Garbowska Teofila, Okopowa 63. 9130
Jankowska Stefanja, Kępna 2. 9131
Borowska Teodora, Nowy Zjazd 3. 9132
Szenkier Mojzesz, Kupiecka 16. 9133
Pawlik Stefanja, Tarczyńska 14. 9134
Karczewski Wacław, Wolska 50. 9135
Goldgwig Estera Fajga, Kupiecka 10. 9137
Kotlina Abram Judka, i Rojza, Moskiewska 46. 9138
Mroczkowska Czesława Anna, Szczygła 3/5. 9139
Chenkus Izrael Dawid, Nowolipie 67. 9140
Zambrzycka Teofila, Burakowska 29. 9141
Frank Rylka, Krochmalna 14. 9142
Uliński Leon, Plac Witkowskiego 4. 9145
Pruszyński Bronisław, Nowy Zjazd 1. 9146
Przybył Bronisława, Brzeska 6. 9147
Szejnberg Moszek, Bugaj 8. 9148
Kiss Katarzyna, Koszykowa 53. 9149
Zaiferajner Dreizla, Błońska 7. 9150
Fernebok Salomea, Nizka 12. 9151
Wechterman Abram Icko, Biała Podlaska. 9152
Edelsztein Majer Dawid, Biała Podlaska. 9153
Senkowska Paulina, Kowieńska 4. 9157
Grabowski Antoni, Rybaki 10. 9001
Łukowski Mejer, Grochowska 157. 9003
Gezuntheit Josek, Plac Witkowskiego 4. 9004
Glinka Marta, Mokotów, Nowo Wiktorska 1. 9005
Rozenblit Mordka, Bonifraterska 6, 9006
Studnicki Stefan, Nowowolska 4. 9007
Kamiński Leon, Sadowa 4. 9008
Kitajewicz Chaim, Moniuszko 4. 9009
Tajtelblat Aron, Smocza 10. 9010
Leszczyński Andrzej, Rybaki 7. 9011
Rudniewicz Sura Cyrla, Sapieżyńska 3. 9012
Postanowicz Małgorzata, Leszno 44. 9013
Arendarz Hersz, Bugaj 15. 9015
Bukowska Janina, Brudnowska 75. 9016
Górska Stefanja, Wolska 5. 9017
Beczulka Rubin i Nuta, Gęsia 39. 9018
Spodek Zelik, Wołyńska 12. 9022
Jakubowska Helena, z Pruszkowa. 9023
Kruszewska Klementyna, Filtrowa 47. 9024
Dębska Anastazja, Nowe Brudno Czysta 9. 9025
Rzętak Helena i Wiktorja, Piaseczna 7. 9026
Grzeszczak Ida, Wolska 44. 9027
Blacherowicz Berek, Tomaszów Rawski. 9030
Beszkes Izrael Chil, Plac Witkowskiego 6. 9031
Klajman Ruchla Łaja, Prosta 10. 9033
Kowalska Józefa, Czerniakowska 73. 9034
Szeskin Marja, Sto Jerska 32. 9035
Jaszkiewicz Marjanna, Białostocka 19. 9036
Kowal Moszek, Chorzela z Płocka. 9038
Epsztejn Ruchla Łaja. 9039
Tasiniak Berek, Dzika 44. 9040
Felsz Eugenjusz August, Złota 33. 9041
Lubart Gitla, Brzeska 7. 9042
Symensztejn Bencjan, Muranowska 26. 9043
Gejstman Izrael, Grzybowska 53. 9044
Nuseubaum Chaja Rojzla, Dzielna 51. 9045
Holc Chana, Mylna 5. 9048
Skomorowski Piotr, Koszykowa 21. 9049
Ryba Manas, Targowa 24. 9050
Czarnecka Aniela, Mokotów — Belgijska 5 9051
Weldt Motel, Targowa 4. 9052
Ziemba Icek Majer, Kolejowa 1. 9054
Rubinroth Genia, Nalewki 43. 9057
Malinowska Anna, Leszno 71. 9056
Mirlas Jakób, Sosnowa 13. 9058
Sznajderman Łaja, Nowolipie 14a. 9059
Wąs Marjanna, Krochmalna 47. 9060
Gutmanowicz Brandla, Sienna 76. 9061
Zambrzycki Michał, Marjensztad 2/4. 9062
Helfer Dawid, Ciepła 17. 9064
Temkin Chaja, Twarda 43. 9065
Matutat Stanisława, Mokotowska 20. 9067
Andruszkiewicz Rozalja, Mokotów — Olesińska 6. 9068
Machnik Czesław, Praga — Mała 8. 9069
Sochaczewski Lejbuś Kopel, Ciepła 8. 9070
Kornblum Izrael Hersz, Nalewki 37. 9071
Rembowicz Feliks, Moskiewska 16. 9072
Kowalska Stanisława, Solec 20. 9073
Reniuk Józef, Grochowska 29. 9074
Szafrańska Zofja, Wolska 15. 9075
Skotnicka Cecylja, Wola Płocka 5. 9076
Begelman Melka, Nowowiniarska 11. 9077
Sochjer Psachja, Radzymińska 12/6. 9078
Sobczyk Szczepan, gm. Dmosin. 8998
Szpilrajn Adolf doktór, Boduena 3. 9000
Fernebok Leon, Leszno 71. 8446
Walter, Żytnia 2. 8991

Dyrekcja Warszawskiego Towarzystwa Ubezpieczeń

podaje do wiadomości publicznej, że świadectwa tymczasowe na 50 Akcji Towarzystwa należące do Natalji Grabarskiej, Barbary Nowak, Matreny Wakuluk i Mojżesza Melniczuka za №№ 3701/4 3705/8, 3749/52, 3753/6, 3857/60, 3861/4, 3865/8, 3869/72, 3873/6, 3877/80, 2294, 2319, 2326, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2409, 2411 zaginęły.

Dyrekcja nadmienia, że zgodnie z § 22 Statutu Towarzystwa zagubione akcje uznane zostaną za nieważne, jeżeli nie będą przedstawione Dyrekcji w ciągu 6-ciu miesięcy od daty ostatniego ogłoszenia i w tym wypadku zamiast zagubionych wydane zostaną stronie duplikaty. 8710

Zgubiono koncesję na sprzedaż wódek monopolowych Nr. 5274 na imię Rafała Margulesa z Rypina. 9165

Skradziono paszport z dowodem tramwajowym Stanisława Helbich, Pawia 92. 8037

Zgubiono

paszporty na imię Mikołaja Jabłońskiego i Krystyny-Felicji-Marji (3 imion) Jabłońskiej. Pozwolenie na broń (dubeltówkę) na 1919 r. wydane przez Komendanta Policji w Częstochowie w Marcu 1919 r. Mikołajowi Jabłońskiemu. Bilet na prawo wstępu na Wystawę Sztuk Pięknych w Warszawie na 1919 r. Znalazca zechce zwrócić za nagrodą Al. Szucha 6, m. 5. 8184

Zgubiono paszport i przepustkę do Grodna Olgi Kominek, Rozbrat 7. 9205

Skradziono dyplom na pomocnika aptekarskiego wydany na imię Augusta Zwieżyka, 20 czerwca 1918 r., Sienna 38. 8187

Zgubiono paszporty Marjanny, Jakóba i dziecinny Pawłonków, Łochowska 43. 8193

Zgubiono paszport, bilet wolnej jazdy i dokumenty osobiste kolejowe Aleksandra Mirosza, Stalowa 11. 9199

Zgubiono paszport i bilet odroczenia Fiszla Popowskiego, Twarda 18. 9097

Zgubiono paszport i 3 kwity Andrzeja Pawlaka, Ruda-Górna 29. 9105

Zgubiono paszport i bilet na rewolwer Nr. 4763 na imię Józefa Maliszewskiego, Stalowa 8. 9136

Zgubiono paszport podróżny wydany do Wilna, Lidy i Pińska na imię Zymel Wajnsztein, Muranowska 18. 9143

Skradziono paszport i pozwolenie na dubeltówkę wydane w Płocku na imię Józefa Góreckiego, Koszykowa 49. 9144

Zgubiono paszport i dowód tramwajowy Władysław Snarski, Grodzka 33. 9154

Zgubiono dowód osobisty Jana Ryzińskiego, Rybaki 12. 9155

Skradziono tymcz. dowód 8 Komisarjatu m. st. Warszawy Nr. 1753—4 Lipca 1919 i dowód tożsamości Dyr. Kolejowej Warsz. Nr. 5551 od 11/8 1919 r. Wandy z Chrzanowskich Paciorkowskiej, Sienna 13. 9122

Zgubiono 2 weksle ciągnione, wystawione przez Elę Estryna na Br. B. i F. Werner w Warszawie, ul. Orla 15, przez tych ostatnich akceptowane i przez E. Estryna na rzecz G. Segała scedowane:

1) na sumę 650 Mk. płatny dnia 10 Maja 1919 r.;

2) na sumę 675 Mk., płatny dnia 10 Czerwca 1919 r. Weksle te znajdowały się w depozycie u Jankla-Mejera Salomona, zamieszk. przy ul. Ceglanej Nr. 19. Ostrzega się przed nabyciem tych weksli. 9125

Zgubiono paszport wydany w Piotrkowie dn. 28/V 1914 r. za Nr. 3679 na imię Karnowskiej Sory i jej synów Łazara, Hersza i Borysa, Wilcza 5. 9156

Zgubiono pozwolenie na handel papierosami monopolowymi wydane Józefowi Przybylskiemu za Nr. P. 85. 9002

Zgubiono paszport i kartę bezrobocią Hersza Mansperel, Sapieżyńska 8. 9019

Zgubiono paszport i kartę związku tragarzy Bajbusa Chaskela, Sapierzyńska 21. 9020

Zgubiono paszport, dokumenty kolejowe i aprowizacyjne Karola Łaszewskiego, Nowo-Bracka 7. 9021

Zginęło świadectwo na konia, kary ogier, zadnie nogi białe pod pęciną, przednia prawa biała pod pęciną i na lewej biała plama, gwiazdka na głowie lat 6. Aron Szpejzman, Brzeska 7. 9029

Zgubiono bilet odroczenia Gedola Weinberga. 9032

Zgubiono paszport, legitymację pracy i odzieży i kartę bezrobocią Zofji Pawłowskiej, Łucka 10. 9047

Zgubiono kartę zwolnienia wydaną 23-III 19 r. za Nr. 105 zasadę pu. 3-Mordki Mojzels, Niska 52. 9053

Zgubiono legitymację urzędniczą na imię Świętosława Baudoin'a de Constenay, Smolna 281 9055

Skradziono panu H. Józefowiczowi w Krakowie List Zastawny m. Warszawy na rb. 1000 za Nr. 57123 i Papier Banku Handlowego na Depozyt, suma 4000 za Nr. 25133—15939 na H. Józefowicza. 9079

Skradziono legitymację wydaną przez Min. Pracy Leonowi Piekutowskiemu urzędnikowi sekcji III, oraz paszport, Mokotowska 57, m. 54. 9096

Zgubiono kartę żywnościową bezrobocią Jana Kowalczyka i paszporty Haliny i Bronisławy Tamka 27. 9046

Tłoczono w Drukarni Państwowej, Miodowa Nr. 20.